

Nyhedsbrev - Kompost nr. 1

Indhold

Kort om kompost - Kompost er ikke bare kompost...	1
Er der forskel på kompost?.....	2
Belgien, Flanders.....	2
Holland.....	2
UK.....	3
Tyskland	3
EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization)	3
European Compost Network (ECN) europæisk kvalitetssikringsordning til kompost (ECN QAS)	4
Danmark.....	4
Den rette kompost.....	4

[Klik på overskriften og kom direkte til indholdet.](#)

Kort om kompost - kompost er ikke bare kompost

Kompost kan have mange rigtig gode egenskaber for blandt andet jordens frugtbarhed, vandgennemtrængelighed og dræningsevne m.v. Dræningsevne er en parameter, som specielt denne vinter har givet problemer mange steder. Men også ved tørke har kompost vist sig at have effekt. Fra landbruget er der eksempler på, at jord tilført kompost gav færre tørkeskader i den tørkeplagede sommeren 2018.

Men kompost er ikke bare kompost. Komposteringsprocessen er afgørende for slutproduktet. Gennem en god komposteringsproces genereres varme, der effektivt bekæmper sygdomme, ukrudt, skadevoldere og dermed sikrer hygiejnisering af komposten. Det er således en forudsætning, at komposten gennemgår den rette behandling. Som producent af grønsager, frugt og planteskoleplanter bør man stille krav til komposten.

Er der forskel på kompost?

Flere lande arbejder intensivt med kompostering for at opnå et produkt, som bidrager positivt til plantevækst og -sundhed uden at tilføre eventuelle ulemper. Målet er at opnå termisk hygiejnisering med fjernelse af humane, dyre og ikke mindst plante patogener, hvis de skulle være i materialet.

Landene har ikke alle præcis de samme hygiejnekrav til komposteringsprocessen, men da de alligevel har fællestræk, giver det et billede af, hvilke erfaringer og undersøgelser, der kræves for at sikre en god kompost.

I forhold til hygiejnisering af komposten er følgende faktorer afgørende: temperatur, tid, vandindhold samt iltindhold. Det er faktorerne i sammenhæng, som sikrer hygiejniseringen.

1. Det er vigtigt, at temperaturen er tilstrækkelig høj, og at temperaturpåvirkningen er tilstrækkelig langvarig.
2. Vandindhold er vigtig. Nogle patogener skal påvirkes af en vis fugtighed for at temperaturen har den ønskede effekt.
3. Aerobe (forhold med ilt) er afgørende for den ønskede mikrobielle aktivitet og temperaturstigning.

Følgende vedrører kun kompostering af plantematerialer fra have, park og anlæg.

Belgien, Flanders

Kravene til hygiejnisering af kompost er baseret på direkte procesvalidering til eliminering af mange typer af patogener. Forskningsarbejdet blev udført af Dr. Ir. J. Ryckeboer: "Bioaffald og gårdaffaldskompost: mikrobiologiske og hygiejniske aspekter - undertrykkelse af plantesygdomme".

- Minimum 10-ugers opholdstid på mindst 45°C, hvoraf mindst 4 sammenhængende dage på mindst 60°C eller 12 dage ved mindst 55°C
- Vandindhold på minimum 30-40% i de første 10 uger. Gerne højere i startfasen (45-55%)
- Materialet vendes mindst 4 gange for at sikre aerobe forhold samt at alt disponeres for de høje temperaturer
- Undgå krydskontaminering
- Aerobe (forhold med ilt)

Holland

I Holland findes Keurcompost-kravene, som er en frivillig industristandard. Keurcompost-kravene vedrører behandling (temperatur), kvalitetsstyring og standard for urenheder. Kravene er sat i samarbejde mellem komposteringssektoren og organisationer, der repræsenterer landbrug og fødevarerindustrien.

- Mindst to perioder med tre sammenhængende dage over 60°C. Mellem disse to måleperioder skal materialet vendes
- Materialet vendes mindst 3 gange
- Aerobe (forhold med ilt).

UK

I UK findes kompostcertificeringsplanen (CCS), der skal sikre forbrugere, landmænd, fødevarerproducenter og detailhandlere, at kvalitet af kompost er sikkert for menneskers, dyre- og plantesundhed.

Plantebeskyttelsesorganisationen i UK anbefaler følgende for kompostering UK:

- 65°C i 7 dage
- Vandindhold på 51%
- Materialet vendes for at sikre, at alt materialet udsættes for minimumsbetingelserne
- Aerobe (forhold med ilt).

Tyskland

I Tyskland bestemmes den hygiejniske effektivitet af den individuelle komposteringsprocedure ved en procestest. Indirekte testkriterier for hygiejnens effektivitet for et anlæg i praktisk drift er den daglige måling:

- Temperaturen i hygiejniseringsfasen > 55 ° C i mere end 2 uger, > 60 ° C i mere end 6 dage eller > 65 ° C i mere end 3 dage.
- Aerobe (forhold med ilt).

EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization)

EPPO er anerkendt for sit arbejde med plantebeskyttelse og plantesundhed. De har i 2008 foreslået standardiserede procedurer for styring af plantesundhedsrisici i forhold til kompostering. Dette gøres ved at opnå termofilt temperaturområde og et højt biologisk niveau over en periode på flere uger.

- Temperatur på mindst 55°C i 2 uger eller mindst 65°C i 1 uge
- Vandindhold mindst 40%
- Materiales vendes for at sikre aerobe forhold samt at alt disponeres for de høje temperaturer
- Aerobe (forhold med ilt).

European Compost Network (ECN) europæisk kvalitetssikringsordning til kompost (ECN QAS)

Er en medlemsorganisation, som arbejder med organiske restprodukter og rummer både forskning, driftsanlæg, myndigheder mv. På grundlag af eksisterende erfaringer i lande med drift af kvalitetssikringsordninger har det europæiske kompostnetværk ECN udviklet en europæisk kvalitetssikringsordning (ECN-QAS) til kompost.

- Temperatur over 55°C i 10 dage, over 65°C i 3 dage
- Vandindhold minimum 40-50%
- Materiales vendes
- Aerobe (forhold med ilt).

Danmark

I Danmark er der ikke krav til selve komposteringen af have-park materiale.

Der er således mulighed for udvikling i Danmark. Så vi også kan få en kompost, som kan være til fordel i planteproduktionen.

Den rette kompost

Kompost har på flere måder vist sig at kunne udgøre en stor fordel i jordbruget - det kræver dog det rette kompost-produkt.

Med udgangspunkt i erfaringerne og undersøgelser fra andre lande vil Soilcom-projektet kunne bidrage med en anbefaling til komposteringsprocessen i Danmark, så danske gartnere kan sikre sig et godt kompostprodukt.

Vi sender løbende nyhedsbrev om kompost, og du kan følge med i Soilcom-projektets aktiviteter på:
<https://northsearegion.eu/soilcom>

Projektet Soilcom er et Interreg project støttet af the North Sea Programme of the European Regional Development Fund of the European Union samt medfinansieret af Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartnerbruget.

Formålet med Soilcom projektet er at forbedre jordkvaliteten og ved tilførsel af den rette kompost. Der opnås synergi gennem samarbejde, videndeling og sparring på tværs af lande i Nordsø regionen.

Ønsker du ikke længere at modtage nyhedsbrev om kompost, kan nyhedsbrevet afmeldes på følgende: juch@hortiadvic.dk eller rdv@hortiadvic.dk.